СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 209. Джерзи Сіти, Н. Дж., пятниця, 7 вересня, 1934. VOL. XLII. No. 209. Jersey City, N. J., Friday, September 7, 1934. THREE CENTS.

ЗАХОДИ ПРЕЗИДЕНТА ПОЛАГОДИТИ ТКАЛЬНЯНИЙ СТРАЙК.

ГАЙД ПАРК (Ню Йорк). — Президент Рузвелт зробив перший рішучий крок, який має на ціли полагодити страйк ткальняних робітників. Він іменував трох людей, котрі мають розслідити жалоби й домагання робітників, проблеми, які дотикають підприємців, та обговорити способи їх полагодження. Зложене з них тіло має називатися Рада Розсліду. Членами його іменовані: Джан Ґ. Винент, говернор стейту Ню Гемпшер; Маріон Смит з Атлянти, Джорджія; та Реймонґ Інґерсол з Бруклина, Ню Йорк.

Президент установив цю Раду на основі закона про відбудову краю. Рада має зложити президентові звіт до 1-го жовтня.

Розсліди над страйком ведені людьми, незалежними ні від страйкарів ні від підприємців, показують, що на страйк ткальняних робітників вийшло понад 300,000 робітників або понад 45 процентів робітників занятих у цьому промислі. Юнії кажуть, що на страйк вийшло 450,000.

У полудневих стейтах прийшло на тлі страйку до поважних заворушень. У місті Тріоні, Джорджія, прийшло вже до першої кривавої сутички між масовими пікетами й депутатами шерифа. В бійці загинули страйкар Дж. В. Блейлок та заступник шерифа В. М. Гикс. Бійка тревала кілька годин.

У ткальняних центрах Північної Каролайни стан теж напружений і говернор вислав до них стейтові війська.

Заходи юнії довести до страйку ткальняних робітників у Петерсоні, Ню Джерзі, вже по части вдалися. На страйк уже вийшло коло 10,000 робітників.

СЕКРЕТАР ВІЙНИ КРИТИКУЄ ВЖИВАННЯ ВІЙСЬКА В СТРАЙКАХ.

РАРИТЕН АРСЕНАЛ (Ню Джерзі). — Джордж Г. Дерн, секретар війни в кабінеті Рузвелта, виступив тут у розмові з газетярами проти занадто частого вживання війська в страйках. Він каже, що така політика уряду доводить до втрати популярности армії в широких кругах населення.

Призду секретаря стейту дожидала артилєрія форту в такім напруженню, що як до форту підїхав у великім авті якийсь поважно виглядаючий цивільний, артилєрія вистрілила йому на привитання 8 вистрілів з гармат, заки завважали свою помилку.

ПОЛАГОДЖЕНО СТРАЙК АЛЮМІНІЮВИХ РОБІТНИКІВ.

ПИТСБУРҐ (Па). — Фредови Кітліови, посередникови федерального департаменту праці, вдалося довести до угоди між підприємством Алумінум Ко. оф Америка та страйкуючими робітниками 6 фабрик цього підприємства.

Робітники мають вертатись до праці в пятницю рано. Страйк тревав місяць. Угода відноситься до 8,700 робітників.

ПІКЕТУЮТЬ ПРОКУРАТОРІЮ.

НЮ ЙОРК. — Під урядом прокуратора Доджа ходять пікети, щоби в цей спосіб запротестувати проти способу, в який прокуратор Додж веде при помочі великої лави присяжних суддів слідство про неправильности в так званих титулових морґеджових компаніях.

ТЕЖ ПРИЧИНА САМОГУБСТВА.

ГЕЗЛЕТ (Ню Джерзі). — 13-літня дівчина Марія Монтанія пострілилася з револьвера, коли вона не могла дістатися до „гайскул" через невідрадне положення її родичів.

Дівчина недавно переходила операцію, котра вичерпала зовсім ощадности родичів. Її стан дуже критичний, головно, через те, що операція її ослабила та зробила другу операцію неможливою.

ВИПАДОК ЧЕРЕЗ ЇЗДУ РОВЕРОМ.

ИНҐЛИШТАВН (Ню Джерзі). — 16-літний Данило Волинчук, з Ню Йорку, котрий тут перебував на вакаціях, їдучи оноді вечором на ровері, попав під переїжджаючий автомобіль. Хлопця відставлено до шпиталю в Лонг Бренч, де він наступного дня помер.

ПОЛЮВАВ НА ГАДЮКУ 30 ЛІТ.

СТ. ТОМАС (Верджін Айленд). — На кораблі „Нерис" виїхав звідси до Америки Реймонд Л. Дитмарс, куратор гадючого відділу в Нюйорськім Зоольоґічнім Саді, везучи зі собою один оказ найбільше їдовитої гадюки світа, котрої він шукав уже 30 літ.

Гадюку називають у південній Америці, де вона живе, сурукуку. Американці називають її „бушмастер". Оказ, зловлений Дитмарсом, має 6 стіп довжини, є темно брунатної краски. Хвіст гадюки кінчиться гострим рогом. Своїм поведенням ця гадюка подібна до тарахкавця. Жиє все під землею.

Зловлений оказ не хоче ще нічого їсти, але не багато води. Дитмарс не сумнівається, що він з часом і до їжі візьметься.

ДВІ ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ — РОЗВЯЗАНІ.

Львівський воєвода з доручення міністра внутрішніх справ розвязав дві політичні партії, а саме: Українське Селянське Обєднання (УСО) і Загальну Жидівську Партію Праці (ОЖПП). Зліквідовано ці партії на терені цілого львівського воєвідства. Припинено видавання їх пресових органів „Працю" і „Унзер Вег", переведено ревізії в їх льокалях та арештовано 13 осіб. Як причину розвязання цих партій подали їх протидержавну діяльність.

ПАНЦИРНИКИ І СТАЛЕВІ ШОЛОМИ ПІДУТЬ НА СКЛАД.

Один віденський інжинір винайшов стрільно, що перебиває 3/4 центиметрову панцирну цдиту так легко, як тектуроване пуделко. Розуміється, більші стрільна можуть пробивати значно грубші плити. Тайна цього винаходу лежить у цьому, що зроблене зі сталі стрільно є покрите тонкою верствою аліяжу, якого саме є тайною винахідника. Винахід цей закупила англійська адміралїція.

ВІРНИЙ ПЕС.

23-літня Жермена Парі підчас прогульки в швайцарських Альпи впала у пропасть. Пес, який товаришив її, вернувся до гостинниці і привів на місце випадку людей. Таким чином вдалося відшукати тіло нещасливої туристки в пропасти і привезти його до гостинниці.

НАСЛІДУЮТЬ БЕЗГЛУЗДІВЦІВ.

Управа державних озер у Браїлі (Румунія) боячися, що озера можуть унаслідок спеки висохнути, заткала відплив з озер. Унаслідок цього вода засмердїлась, а риба виздихала. Шкода виносить 10 міліонів левів.

КОРОЛІВСЬКИЙ АВТОР.

Молодий румунський престолонаслідник Михайло, син Карла, написав невеличку пєсу. Про літературну вартість тієї пєси мовчать критики, але всетаки її виставили, а глядачами були сам король Карло, цілий румунський кабінет і дипльоматичний корпус. Нема то, як родитися королем!

27 ВАГОНІВ ЯЄЦЬ ВИКИНЕНО В МОРЕ.

З доручення еспанського уряду викинено в море в пристані Боу 27 вагонів свіжих яєць, що прийшли з Туреччини. Це сталося тому, що яєць прибуло більше, ніж між Еспанією й Туреччиною була умова.

З ПРОФЕСОРА СТАВ МАЛПОЮ.

Недавно помер у Будапешті професор Шандор, який головний був із цього, що кілька останніх літ він цілком поводився як малпа. Хотів скакати на дерево, ніколи не клався до ліжка, але спав у куті кімнати на долівці і т. д. Причиною було те, що перед 8 роками проф. Шандор захотів відмолодитися методою Воронова, що, як відомо, поляга в цьому, що чоловікови переціплюють железі малпи. Як тільки йому цю операцію зробили, Шандор відразу змінився.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ І ФОТОГРАФІЙ ЧЛЕНІВ І ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА ДО КАЛЕНДАРЯ НА РІК 1935.

Календар У. Н. Союза, який розходиться у багатьох тисячах примірників, є найліпшим середником до оголошувань поміж американськими Українцями. Хто має який бизнес, а залежить йому на тім, аби про нього знало як найбільше людей, повинен дати своє оголошення до календаря У. Н. Союза. Ціни є вельми приступні. Ціла сторона, 34 кв. цалів, коштує $22.00; половина $12.00; чверть $7.50. Перша й остання сторона в части оголошень по $28.00. Хто хотів би в своїм оголошенню помістити також і фотографію, чи то свою чи свого бизнесу, мусить прислати з неї готову до друку клішу; коли ні, то понесить кошт виготовлення такої кліші з фотографії то значить, що його оголошення буде стільки дорожче коштувати, скільки виносить кошт виготовлення з фотографії друкарської кліші.

Текст оголошень мусить знаходитися в редакції по день 30 вересня б. р. Гроші за оголошення належить посилати рівночасно. Оголошення на кредит безусловно не будуть друкуватися.

Фотографії Братств і Товариств. Відділи У. Н. Союза, а також кружки співацькі і театральні, школи, банди, які є при відділах У. Н. Сюза (коли який кружок, співацьке товариство і т. п. не є при відділі У. Н. Союза, таких не будується поміщувати в календарі), хотілиби, аби їх фотографії були поміщені в календари на 1935 рік, зволять їх присилати на адресу „Свободи" найдальше по день 30 вересня б. р. Рівночасно проситься присилати з фотографією чек або моні-одер, виписаний на імя „Свободи" на суму $8.00. Ці гроші ужиється на покриття коштів виготовлення з фотографії друкарської кліші. Місце в календари безплатно.

Всі фотографії мусять бути добре опаковані.

Всі письма належить адресувати:

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., або P. O. BOX 346,
JERSEY CITY, N. J.

ФАТА МОРҐАНА В АНГЛІЇ.

Мешканці англійського містечка Бриндлінґтон мали нагоду обсервувати недавно два цікаві й знані — головно подорожним на Сагарі — явища, т. зв. фата морґана. Раз побачили вони на небі місто Галь так виразно, що могли розрізнити окремі судна й предмети в гальській пристані. Другий раз побачили містечко Фламборо. Можна було бачити виразно маленькі доми, скали, вулички. Ці явища стоять у звязку з нечуваною спекою в Англії.

НОВІ АРЕШТИ НА УКРАЇНІ.

Львівська газета „Неділя" повідомляє: „Большевики арештували знову в Харкові 25 професорів вищих шкіл, яких обвинувачують у приналежності до української націоналістичної організації." (Укрінтар).

РУСИФІКАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ОПЕРИ В КИЄВІ.

Московське винищування всього українського по той бік Збруча не минуло також таких неполітичних ділянок культурного життя, яким є опера і театр. На приказ Постишева „уряд" радянської України казав перевести чистку київської опери і викинути з неї все те, що нагадувалоб, що цей театр був колись призначений для поширення української оперної культури.

Щоб оправдати свій ганебний учинок передачі опери в московсько - жидівські руки, зроблено з дотеперішнього її управителя, Христового, українського націоналіста і контрреволюціонера. Йому закидують, що київський академічний театр опери і балету під його управою не стояв на високому мистецькому рівні вже від кількох літ. Головним гріхом Христового було нібито те, що він досі опирався русифікації української опери. Він, кажуть, нерадо анґажував не Українців до складу опери.

Теперішню управу театру перебрали в свої руки люди чужі і ворожо наставлені до української музичної культури. Українських управителів і артистів розігнано, а на їх місце покликано „висококваліфікованих" Москвичів і Жидів з цілого союзу, як: Соколов, Хвостов і Жуков. З репертуару усунено українські опери, а на їх місце будуть грати московські, і то не нові революційні, тільки старі.

На кращу й успішнішу роботу русифікації уряд відступив 1,100,000 рублів одноразової допомоги, театрови. Столична преса Москви радіє з того приводу і накидається на бувшу управу як на націоналістичну.

ҐЕРІНҐ ЗАБОРОНИВ КУРИТИ В ЛІСАХ ПАПІРОСИ.

Тому, що від якогось часу почали ширитися в Німеччині пожари лісів, які публична опінія узнала за саботажі, Ґерінґ заборонив до дня 1. вересня розтабоpовуватися літникам по лісах і курити папіроси.

ОРИГІНАЛЬНА ОПЕРАЦІЯ.

Московському лікареви, професорови Касдікови, вдалася оригінальна операція. А саме якійсь жінці відтяла машина палець. Професор скоренько відтяв їй один палець ноги, „присадив" до руки, пришив, рана загоїлась — і тепер ця жінка маніпулює тим пальцем таксамо добре, як і передтим.

ЗЕРНЯТКА ПШЕНИЦІ ЗПЕРЕД 5 ТИСЯЧ ЛІТ ЗАРОДИЛИ.

Полковник Джан Кліборн прислав до ботанічного інституту в Кембрідж і до англійського міністерства рільництва сензаційний звіт. А саме, він знайшов у старих індійських гробівцях зперед 5,000 літ зернятка пшениці. Частину цих зерняток він посіяв, усі вони принялись і видали по 20—30 колосів, висоти $2\frac{1}{2}$ метра. Спеціялісти-агрономи були здивувані видом цих колосів-велитів. Ботаніки досліджують тепер рештку зернят, щоби ствердити, чи йде тут про якийсь незнаний рід пшениці чи про тайну незвичайної біольоґічної енерґії зернят зперед 50 століть.

РОСІЯ БОЇТЬСЯ ВІЙНИ З ЯПОНІЄЮ

МОСКВА (СССР). — Вся комуністична преса мало пише про останню японську відповідь на протест Росії зприводу арештів у Манчуку радянських горожан та службовців Східньо-Китайської залізниці. Як відомо, комуністична Росія найбільше всього в світі боїться війни, а тому вона готова стратити Східньо-Китайську залізницю, щоб лише не воювати через неї.

Можна припустити, що большевики вже погодилися з гадкою, що Японія захопить Східньо-Китайську залізницю в свої руки. Тому тепер у пресі ведеться підготовка населення до цього, з тим, щоб, коли такий факт станеться, населення вже було до нього підготоване й не чекалоб від свого уряду рішучих виступів для захисту російських інтересів.

Тут задоволені з того, що вдалося підписати умову з урядом Манчука про пароплавство по ріках Сунґарі, Усурі та Амурі. Хоч це справа технічного характеру, всеж Росія отсе перший раз підписала договір з Манчуком, як зі самостійною державою.

ПРИРІКАЮТЬ ЛЬОКАЙСЬКУ СЛУЖБУ МОСКВІ.

МОСКВА (СССР). — На зїзді пролетарських письменників виголосив промову про українську літературу „український письменниз" Кулик (Жид). На Україні він займає становище комісара всесоюзного комісаріяту закордонних справ. Зганьбивши західньо-українську літературу, він назвав В. Винниченка типовим представником тої літератури, який у своїх творах далі виявляє свою стару ідеольоґію зрадництва, продажности, брехні, як засобів у боротьбі з комуністами й пролетаріятом. Отаку оцінку дають комуністи-москвофіли українському комуністови Винниченкови.

Говорячи про українську пролетарську літературу, Кулик критикував її як хвору на націоналістичний ухил, петлюрівську, націоналістичну й т. п. Кулик прирікає Сталінови, що скоро українська література буде загально російською, коли годі буде сказати, де кінчається українська й де починається російська.

НЕСТРИМНИЙ РОЗГРОМ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.

КИЇВ (Україна). — Висланники Сталіна та Постишева далі переводять русифікацію української школи. Українських учителів тепер виганяють зі шкіл навіть за навчання української мови „інородців" Москалів та Жидів. На місце учителів Українців призначують „інородців", які переводять „відукраїнізування" шкіл.

УКРАЇНСЬКІ ПОМИНКИ В НІМЕЦЬКІМ ЯБЛОННІМ.

ПРАГА (Чехословаччина). — З ініціятиви Союзу Українських Провінціональних Організацій відбулися поминки на могилах українських вояків, що вмерли підчас інтернування їх у Німецькім Яблонім. На поминки зїхалося багато бувших вояків поклонитися могилам своїх товаришів, та взагалі українського громадянства.

ПІД АВСТРІЄЮ, А ПІД ПОЛЬЩЕЮ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Перед війною на Західній Україні було 1892 ріжних українських спортових товариств, які провадили свою діяльність більше-менше нормально, без особливих перешкод влади.

Тепер на тих самих землях нараховують лише 1,193 товариств зі значно меншим числом членів. Діяльність цих товариств, як відомо, стрічає великі перешкоди з боку польської влади, а члени їх завжди наражені на переслідування.

Українські землі під Польщею поза східньою Галичиною не мають ні одного спортового товариства. Причиною цього є те, що Поляки не допускають до таких організацій там, а також не дозволяють галицьким організаціям провадити свою діяльність поза Галичиною.

ВЯЗНЯТЬ ЗА „ЩЕ НЕ ВМЕРЛА УКРАЇНА".

БУЧАЧ (Західня Україна). — Місцевий староста вкарав двотижневим арештом хлопців-новобранців з села Зубриця, Михайла Саварина та Івана Пиварчука, за те, що вони в гурті хлопців співали „Ще не вмерла Україна".

НЕ МОЖНА ГОВОРИТИ ПО УКРАЇНСЬКОМУ.

ЧЕРНІВЦІ (Буковина). — Румунська влада видала наказ, який забороняє вчителям уживати не лише в школах, але й приватно якоїнебудь іншої мови, крім румунської. Цим очевидно заборонено українським учителям уживати своєї рідної мови навіть у себе в родині.

ЗНАЙШЛИ ТАЄМНИЦЮ МОРСЬКОЇ ПОТВОРИ.

ЛОНДОН (Англія). — Нурці адміралїції оглянули дно озера Лох Неса, де за оповіданнями „очевидців" час від часу зявлялося морське чудовище на вигляд леґендарного змія. Нурці знайшли на дні озера німецький цепелін, який упав в озеро в часі війни.

Підчас великого спаду води в озері верх цепеліну вистає з води. Отсе й привело до леґенди про „морського змія".

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holiday at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Friday's issue (with Ukrainian Weekly):		Число з пятниці (з англійською частю):	
One year	$ 2.00	На рік	$ 2.00
Six months	$ 1.25	На пів року	$ 1.25
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

У ЗВЯЗКУ З ОРІЄНТАЦІЯМИ

На міжнароднім ринку кипить, як у кітлі. Одна політична комбінація випихає другу, і то нераз так скоро, що американські заграничні кореспонденти прямо засипуються у своїх здогадах, коли беруться надто сміло витягати консеквенції з певних подій. І ми, Українці, теж слідимо за тими подіями. І буває так, що теж, часами по газетах, а більше по вічах, а ще більше на нарадах ріжних гуртків, витягаємо такі консеквенції, які можна підтягнути під „орієнтації". Десь, колись, хтось зпід руки Гітлера скаже щось про Україну і вже з того— політична комбінація. Заключать наці договір з Польщею — нова політична комбінація. У першому випадку рожева надія на поміч Німеччини у визволенню України; у другому — розпука. Подібні голоси даються тепер відчувати і з приводу французько-польського напруження. Вже і з того починається витягати такі консеквенції, що виглядають на „орієнтацію" на Францію, себто на її допомогу у розвязуванні українсько-польського конфлікту, або точніше, на відмову з боку Франції дальшого попертя Польщі в її екстермінаційній протиукраїнській політиці.

Річ природна, що не можна вважати злочином, чи навіть політичним нерозумом, як хтось витягає собі ріжні консеквенції з певних політичних подій. І не є ніяким злочином шукати у світі прихильників для української справи, чи думати про таких, з якими український нарід не мав і не має територіяльних конфліктів, а які малиб навіть свій політичний чи який інший інтерес у відбудові самостійної України. Та це не належить до „орієнтацій", а до глибокої політичної науки, яка розвязує проблему, а не судить відповідно до події, яка сьогодні скоїлась, а з якої за рік і сліду може не стати. Виходячи з того заложення, от все, що в нас часто являється „орієнтаціями", є тільки баламутою, яка спинює природний розвій народних сил, від яких одиноких залежатиме таке вирішення української державности і незалежности, яке відповідає бажанням і інтересам українського народу.

Наше національне положення надзвичайно важке, прямо трагічне. Та наш природний розвій вказує наглядно, що отсей теперішній трагізм закінчиться таки нашою перемогою. Будучність наша буде світла, наскільки до тої будучности дійдемо нашим власним шляхом, нашою посвятою, нашими жертвами і нашими силами. А це прийде незалежно від того, чи Совіти забезпечать себе договорами про ненапад, або чи Німеччина буде в приязні з Польщею, а Франція у напруженню і т. п.

ПОЛОВИНА БЕСІДИ.

В стариннім Норимбергу радить четвертий конгрес націонал-соціялістичної партії, на який прибув теж і німецький месія — Гітлер. Наради відбуваються у прекрасній історичній ратушевій салі, якої стіни повні ріжних малюнків, як теж ріжних фільософічних думок. Між іншими видніє на них такий напис:

„Бесіда одної людини це тільки половина бесіди. По правді повинні бути вислухані обидві сторони".

Мабуть нема більшої іронії, як цей напис і ці наради, які відбуваються у тій салі. Бо там на ділі є тільки один голос і одна бесіда. Цеж диктатура. Місця на критику нема. І тому саме те все, що розноситься по світі, а походить від Гітлера чи його найближчих співпрацівників, уважається щонайбільше половиною бесіди, себто половиною правди. В тім то й лежить слаба сторона диктатури, що ніхто не вірить у те, що вона проголошує. Бо практика виказує, що всі ті відомости звичайно сфабриковані для спеціяльної пропаганди. Тому ніхто не знає, скільки в них правди. Нема сумніву, що й наці внесли в життя Німеччини багато доброго, бо принаймні піднесли ентузіязм підупавшого народнього духа. Але хто сьогодні знає напевно, чи те добро, що вони внесли, не є знікаючим у порівнанню з тим лихом, яке щойно звалиться на Німеччину, коли наці возьмуться розвязувати практично економічні чи які інші проблєми Німеччини?

Та поминувши оті застереження, варта пізнати, що наці досі зробили, згідно з тим, що вони самі подають. Про те говорив саме до німецьких журналістів д-р Отто Дітріх, пресовий диктатор наців.

Д-р Дітріх підкреслює отакі здобутки наців:

Наці знівелювали клясову боротьбу й обєднали робітників і всі кляси. Розвязали 169 старших робітничих організацій з 7,000,000 членами, а на їх місце поставили „Робітничий Фронт" з 29,000.000 членами. Усунено теж як непотрібні всі страйки і локавти. Дано на протязі 19 місяців влади наців роботу 4,500,000 безробітним, а число безробітних зредуковано до 2,420,000. Добродійна організація „Сила шляхом радости" вислала на протязі кількох літніх місяців 1,500,000 німецьких робітників на вакаційні подорожі, з чого 70,000 робітників подорожували по морі. Друга подібна організація, „Мати і дитина", вислала яких 15,000 матерей на тритижневі вакації, а яких 350,000 матерей жили літом на селах по 6 тижнів.

Завдяки зимовій допомоговій акції обділено молоком у 1933 і 1934 роках яких 18,000,-000 Німців. Д-р Дітріх згадує далі про великі успіхи наців у справі допомоги фармерам, зазначуючи, що їх закупна сила піднеслася на протязі короткого часу влади наців на 20%. З днем 1. січня 1933 р. промислова продукція Німеччини вартувала 3,002,000,000 марок, а в липні 1934 р. піднеслася до 4,040,000,000 марок. За один рік зросли ощадности з 9,090,-000,000 до 11,700,000,000 марок. Податки зросли на 18% у порівнанню з минулим роком. Почтовий і залізничий рух зріс на 35%, а на ріках і каналах на 60%.

Впало теж злочинство. В липні 1933 р. поповнено 7,096 грабунків, а в 1934 р. вже тільки 3,901. Подружа зросли в 1934 на 24%.

І так можна би вичисляти в безконечність інші успіхи Німеччини на ріжних ділянках, осягнені, на думку Дітріха, за влади наців.

Усе те передано журналістам з тим, щоби вони писали правду. Цілком так, як це робить комуністична влада в Москві, яка теж подає маси цифр про здобутки в промислі, хліборобстві, яка теж подає про вакаційні оселі, на Кримі над морем, призначені для робітників і т. п. Все всюди добре, а нічого злого!

Бачимо, що як одна так і друга диктатура, хоч які вони собі вороги, схожі щодо цього, що подають тільки „половину бесіди". А що нема кому виголосити другої половини бесіди, то й та перша не знаходить віри. І то цілком природно. Бо якаж має бути віра, коли ті, що не можуть сказати другої половини бесіди, доносять іншим шляхом про вимирання міліонів з голоду під совітами, а в Німеччині появляються урядові розпорядки, які приготовують населення на надзвичайно важкі часи, чи оголошуються ноти, в яких доказується, що Німеччина не всилі виконати своїх фінансових зобовязань.

В тім, що кожда диктатура є тільки „половиною бесіди", лежить і її зародок смерти. Вона являється ненормальним явищем. Все, що вона робить, є тільки „половиною роботою". А нарід, щоб жити і розвиватися, потребує „цілої бесіди", себто голосу і праці тої другої половини, яка не погоджується з диктатурою, чи яку диктатура від праці відганяє. Диктатура в Німеччині, як і в інших краях, є тільки переходовим явищем. І так, а не інакше, треба на неї глядіти.

ЖІНКА -- ПРЕЗИДЕНТОМ

Місс Лилієн Д. Рак, секретарка „Нешенел Асосієйшен оф Вімен Лоерс", заявила, що вона надіється дожити того часу, коли у Вашингтоні засяде в Білім Домі на президентськім кріслі — жінка.

Ота заява, якщо булаб висказана тому яких 30 років, булаб хіба предметом насмішок. Сьогодні являється вона голосом, який не має в собі нічого надзвичайного. Жіночий рух поступив уже так далеко, що й така справа як евентуальна кандидатура жінки на президентку держави, не є нічим неприродним, а тільки послідовністю, звязаною зі змаганням жіноцтва до виборення цілости політичних прав.

Та інакше представляється справа, коли брати її чисто з практичного боку. Про це заговорила неабияка особа, бо жінка теперішнього президента, міссис Френклин Д. Рузвелт. Вона заявила, що вже навіть тепер можна знайти жінку, яка моглаб виконувати цілком добре уряд президента держави. Кождий новий рік дає нові докази, що жінка може вивязуватися добре з праці на тих ділянках, які досі були спеціяльністю чоловіків. Так воно є. Але загал народу з тим не освоївся. І тому більшість поставиласб сьогодні при виборах всеж таки ще негативно до жінки, яка кандидувалаб на уряд президента держави. А що ми жиємо в демократичній державі, в якій рішає голос більшости, то, річ ясна, покищо нема вигляду на те, щоби жінка стала тепер президенткою.

Міссис Рузвелт намагалася далі розвіяти деякі сумніви, що вкоренились у суспільстві відносно працездібности жінки. Вона підкреслила, що ніодин чоловік не працює тяжче від жінки фармера. Вона вказала, що жінки працюють важко в фабриках, а навіть у майнах, а крім того виконують іще й домашню роботу. Вже те вказує, що жінки навіть з фізичного боку не уступають у праці в нічим чоловікам, бо там, де вони фізично слабші, вживають вони інших засобів, а це: сильної волі, витревалости і завзяття. Тільки тим дасться пояснити працю тих багатьох жінок, що то по ночах чистять офіси і вертаються вранці домою, виправляють дітей до школи, варять і держать порядок у хаті та ще знаходять якусь хвилю, щоби передріматись.

Та, не зважаючи на те все, каже міссис Рузвелт, жінка не мала ще досі змоги пізнати основно публичне життя, не могла вона набрати належної практики у веденню громадських справ, і тому важко булоб їй назагал виконувати як слід такий уряд, як президента держави. Крім того, колиб жінка мала дістатися на це становище, то це не повинно бути якоюсь концесією для жіноцтва. Жінка повинна стати президенткою тільки завдяки своїм кваліфікаціям, своєму знанню і своїй практиці. До виборів повинна стати не як жінка, а як особистість, котра має всі дані бути провідницею тої міри, що можнаб їй віддати керму держави.

Думки, піднесені панею Рузвелтовою, розумні, бо числяться з дійсністю, як теж беруться розвязувати проблему засадничо.

ЮРІЙ ФЕДЬКОВИЧ

(З нагоди 100-літніх роковин народження поета).

(2)

Федьковичів батько постарався про те, щоби віддати сина до війська, і щоб він там почав свою карієру. Так тогож таки, 1852 року, Федькович вступив до війська. В рік після вступлення він здав кадетський іспит, тобто іспит на офіцира і в 1853 році подався зі своїм полком до Семигороду.

Одначе військове життя не зломило чутливої душі поета; він не став таким вояком, як того бажала австрійська влада. Що більше, він, хоч кадет, найрадше приставав з рядовими жовнірами, вчив їх пісень і співав разом з ними, або розказував їм гарні речі про бувальщину нашого народу, або інші цікаві й вартісні думки. Цим приставанням з мужвою він віддаляв себе від офіцирського товариства, але з другої сторони здобував собі таку гарячу любов серед вояцтва, що воно його майже на руках носило.

В міжчасі він багато читав — переважно німецьку літературу, найрадше мистецьке письменство, а зі всіх німецьких поетів Шілера любив найбільше.

В році 1859 Федьковича піднесено до ранги ляйтнанта. В той час Франція вела війну з Італією, в яку вмішалась Австрія. Полк Федьковича подався до Відня, а звідтам до Трієсту, дальше до Венеції і Льомбардії.

З тої італійської війни він написав цикл прекрасних віршів, у яких оспівував воєнне життя, головно українських жовнірів, що воювали й умирали за чужі інтереси.

Подивиж ти ся, мати,
На жовнярські кабати:
Вся кабатина
Кров і калина;
Ти мя годна пізнати?

Ой пізнаю, пізнаю:
Ріно одного тя маю,
Одного сина,
Молод як калина;
Ой там калина в гаю.

Ой та, ненько, калина,
Не для мене зацвила;
Ой цвила, цвила,
Висока могила,
Твому сину дружина.

Ой дружина то ненько,
Завтра рано, раненько,
В шовкові трави,
Зелені мурави,
Поклонюся низенько.

Поклонюся до свого
Гетьмана молодого:
Гей пане, пане,
Вінчай же ти мене,
Козака молодого,

Буду, буду вінчати,
Там, де дзвонять гармати:
Ой буду, сину —
Гину, пане, гину...
Вже не плач моя мати.

Таксамо інші твори поета з жорнірського життя висловлюють велику антипатію до військовости й описують терпіння українського воятства, яке мусіло служити Австрії й терпіти від Німців погорду й знущання. Син української землі — з Галичини він чи з Буковини — загнаний у чужу землю, думав не про службу військо, але про свою землю, край, свою родину й мріяв, коли його неволя скінчиться й він свобідний повернеться назад додому:

РЕКРУТ.

Стояв же він на шельваху
В цісарськім дворі,
Вмивався він, втирався він
Як гусь по воді;
Умився він да сльозами,
Ніхто го не чув,
Стулився він на багнеті,
На хвильку заснув.

Ой спить же він на багнеті
В цісарськім дворі,
Тай сниться му, що ходить десь
По синій горі,
Тай кучері зачісує,
Тай кучері ве...
Чом ненька ми не писує,
Чи вна ще жие?...

Ой рада бим, мій синоньку,
Листок написать,
Насипали могилоньку,
Не можу я встать;
Не можу я, соколоньку,
Глибоко на дні,
Насипали на рученьки
Сирої землі.

І був би він в царськім дворі
Богато ще снив,
Гукнув бо дзвін на Стефані,
А він ся збудив;
Утер собі і личенько,
Утер си і гвер...
Кров точиться по мундурі,
А жовняр умер.

В. В.

ЯК ШЛЯХТИЧ ВИЙШОВ НА ПІМСТІ

(Оповідання).

(2)

Де не треба репрезентувати, де потрібна була тільки безлична безцеремонність і брак совісти, там за старосту урядував Бельчарський. Староста в уряді не робив майже нічого. І Бельчарський не перепрацьовувався, бо в Галичині староства урядували майже виключно тільки тоді, коли на жадання якого шляхтича або з національно політичної рації пануючих, треба було скривдити хлопа, чи взагалі Українця. Все те робив дуже добре Казьо Бельчарський і староста був йому за те дуже вдячний.

Кожду, від урядування вільну хвилю, а таких хвиль було пребагато, Казьо використовував на любощі, на гру в карти, на пиянство, на полювання. У всім тім він мав чимале щастя. Лиш одно полювання не дописувало. Не тому, щоби щастя спроневірилося йому тоді, коли полював. Причиною лихих польовань був брак звірини в одних ревірах повіту, і чужиниці, що заарендували ліпші ревіри.

Кілька років староство не пильнувало того, щоби пани шанували обовязуючі постанови ловецького закона і в більшости ревірів вибили звірину майже до лаби. Нарешті, новий староста прийшов з приказом намісництва, щоби в повіті бодай ловецький закон мав свою силу. В більшости ревірів полювання цілком заборонено, або цілком обмежено. Так що з того! Чого не взяла куля мисливого, брала якась хороба. Одного року та загадочна хороба видушила майже всі серни.

Другою причиною, через котру многі ревіри стали для Казя непристуцними, були якісь чужинці. Ті чужинці з місцевими шляхтичами не потребували рахуватися і вони мали способи присилувати староству, щоби стояв на сторожі закона і їх права. Де в повіті була звірина, там через тих чужих панів з чеського краю Казьови не вільно було полювати. Де мав право, або де й без того права мав силу полювати, там лиш десь колись попав на заяця або куропатву.

Безуспішні полювання дуже сердили Казя. Таксамо пан комісар бісився, коли не дописала карта і він програв більшу суму. Горе хлопови, котрий тоді мав якусь орудку в старостві або як через який донос його покликано до староства виправдатися. Тоді, вінен чи ні, присуд був тяжкий. Звичайно діставалося не лиш обжалованим, а й свідкам.

Якось то комісар Бельчарський судив бабу з Качорина, бо жандарм доніс був на неї, що вона в потічку, який плине через її сад, мочила конопли.

— Щоби я так завтрішнього сонічка не встала оглядати! — пане комісарю, — як збрешу. Скажу вам щиру правду, як воно було. Я конопель в саді не мочила...

— Бабо, брешеш! — гукнув комісар. П Жандарм написав, рапортуючи, що в потічку знайшов і своєю шаблею випорпав дві вязанки конопель. Того йому досить було...

— Та випорпав дві вязанки. Не перечу, бо що правда, то не гріх. Та всетаки я не мочила.

— Самі мочилися? — перебив комісар.

— Та хіба самі! Бо то мабуть було так. Я несла цілий оберемок конопель. Дві вязанки зсунулися так, що я не бачила, і впали до потічка. Жандарм випорпав їх і гузя! на мене. Щоби мені так очі скапавили, як брешу!

— А може то хтось чужий, якась друга баба влізла до твого саду мочити свої конопли; може підкинула тобі на злість? — спитав глумливо комісар.

— О, о! Як то розумно пан комісар кажуть! То мабуть справді так було. Я маю лиху судідку. Лиш через пліт. Відай то вона підкинула мені і на мене наслала жандарма... Деж би я таке!... Я привела свідка, Федя Заколотилу. Присягне, що не бачив, щоби я клала коноплів в потік.

— То може твій помічник? Помагав тобі класти конопли в забороненім місці? Де він.

Баба відхилила двері на коритар і крикнула:

— Федю, сюди!

Увійшов хлоп і покірно станув під дверми. Комісар хотів свідка спантеличити так, щоби засипав бабу і себе. Визвірився на нього і спитав гостро:

— На що ти отсій бабі помагав класти конопли в потік, хоч за таке є кара?

— Я, пане комісарю, не помагав, боже я колись був громадським поліцаєм в Качорині, то знав, що право карає мочення конопель в селі, ще й лиш пару кроків від хати.

— „Громадським поліцаєм в Качорині"!

Ті слова задудніли луною в голові комісаря. В його душі стала виринати пригода з давно минулих літ. Він спитав:

— Ти давно був тим громадським поліцаєм в Качорині?

— Точно не скажу, коли то було, — відповів свідок. — Всеж таки буде яких дванацять літ, бо я тоді був ще парубком.

Комісар став свідкови приглядатися.

— То таки він! — погадав собі. — Той, що відібрав від мене рушницю і заяця. Дам я тобі!

Голосно комісар сказав:

— Ти, бабо, покищо, йди до хати! Твій термін відкладаю. Як тебе покличуть ще раз, то приведи собі ліпшого свідка. Свідка, не спільника!

— Я не спільник, — зачав свідок.

— Тихо! — гукнув комісар до нього. — Бабо, з Богом!

Баба відвернулася і втекла.

Очи комісаря горіли жадобою пімсти. Сів за столом, поклав перед собою аркуш паперу, взяв гусяче перо, затяв нано і спитав:

— Звешся?

— Федь Закотило, — відповів свідок.

— Приступи ближче!

Федь приступив ближче, обережно і зі страхом, як в церкві до причастя.

— Скільки літ? — спитав комісар.

— Мабуть сорок і пять.

— Жонатий?

— Вдовець...

(Дальше буде).

ПОДЯКА.

Я, нижче підписана членица від. 260 У. Н. Союза, складаю щиру подяку головним урядникам нашої організації за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $25, котрі стали мені великою поміччю у моїй недузі. Бажаю У. Н. Союзови якнайкращих успіхів. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Анна Пацула,
Клівленд, О.

Після повороту з тюрми.

Кринуда вернувся до дому з тюрми, де відсидів 4-літню кару. Бачить, що його жінка кормить немовля. Здивований питається:

— А то чия дитина?

— Моя, — відповідає жінка.

— Та колиб ти був порядним чоловіком, то дитина моглаб бути твоя!

Боберський Іван.

ОРҐАНІЗАЦІЯ

(Відчит, висланий на Другий Зїзд „Товариства Українських Професіоналістів" у Шікаґо в серпні 1934.)

(6)

19. Нічого не дам.

Один гурт людей оголосив якусь збірку. Другий гурт накричить по часописах, а навіть по вічах: „Не дайте їм нічого, дайте нам". Вереском дуже легко застрашити когонебудь. Такими криками годі розвинути жертвенність. Радше належало би сказати: „Ви дали тамтим на плуг, а ми збираємо на коні до плуга. Дайте і нам. Тамто діло було добре, наше також".

Ми й так не любимо дати гроша на наші власні громадянські цілі. Часом дещо дамо, щоби збутися. Дають свідомі одиниці. Загал все ще не жертвенний. Не любимо платити вкладок до товариства, хоча вкладки дуже маленькі. Коли скарбник прийшов до одного визначного члена по вкладку, цей крикнув на нього: „Забирайтеся! Нічого не дам!" Вкладки не заплатив, ще образив скарбника. Без відповідно великих вкладок не можуть товариства розвиватися. Погляньте, які великі членські вкладки в інших народів.

Українці не можуть мати значіння в державних партіях Америки й Канади, де першою умовиною членських прав є заплачена членська вкладка.

Скажете: Українці бідаки". Так? Прошу обчислити, скільки гроша піде на непотрібний тютюн і на непотрібний алькоголь. Міліони платять разом. Колиж ми уважаємо за відповідне видавати гроші на непотрібні, а навіть шкідливі річи, повинні ми постановити собі, що мусимо дати також на дуже потрібні видатки. Щонайменше 5% цілого нашого річного зарібку повинні ми видати на вкладки, часописи, книжки, датки. Орґанізація мусить бути сильна духом, але вона мусить бути сильна майном. Чим більше свідомости і лучности, тим більше дає нарід на свої цілі. Видістатися на верх коштує. Не забуваймо, що маємо орґанізацією і боротьбою дати докази, що ми є власниками і господарями української емлі, не наїзники.

20. Дикі рожі.

Уроїлося нам, що часописи ростуть, неначе дикі рожі. Ростуть дикі рожі немудрі, миршаві, але з великими колючками. Кождий може їх рвати, але не може з них рвати червоні ягоди і смажити. Тому не хочемо слати передплати, хоч дістаємо часопис. Колиж часопис не приходить, не передплачуємо його. „Нехай мені посилають даром". Погляньте на наші часописи. Виглядають як свербивус. Один редактор усе робить і ще журиться, звідки покрити видатки на папір, чорнило, друк, марки. Що редактор на старість не забезпечений, ніхто з нас про це не журиться.

Кричимо на Румунів, що нам відбирають школи. Сердимось на Словаків, що записують при статистиці Українців до Словаків. Лютуємо на Поляків, що бють нас буками на смерть. Ненавидимо Москалів, бо заморюють голодом міліони Українців, однак ані Румун, ані Словак, ані Поляк, ані Москаль не заступає нам в Америці і в Канаді дороги на почту, щоби ми післали передплату на часопис. Кождий дорослий, що сам заробляє на себе, кождий мужчина, кожда жінка повинні передплачувати часопис, читати його, дописувати, щоби скріпити редакцію і зробити часопис такимсамим, як виглядають чужі часописи: багатий зміст, статті, писані фаховцями і знавцями, відомости, подані телеграфом і радіом, образці з найновіших подій. Кождий нарід організується безумовно при помочі часописів. Часопис дбає, щоби освіта розходилася в нарід, як серце дбає, щоби кров кружляла в жилах. Чую питання: „Котрих часопис передплачувати?" — Декотрі люди передплачують у Канаді всі канадійські часописи, в Америці належать Українці до союзів обезпечення і дістають обовязково часопис із Союза, котрого вони є членами. Хто переддплачує часопис, передплачує видно такий часопис, який йому по нутру. Належить підперти передплатою передовсім такий часопис, що щиро і сміло домагаються свободи і незалежности українських земель в Европі та орґанізує Українців в новім краю економічно й політично, щоби добули собі тут якнайбільше майна і політичне значіння, щоби посідали силу та завзяття помогти в боротьбі за державність України.

В новім краю, в Америці і Канаді, мають Українці повну свободу рухів, і тому можуть щиро попрацювати над переведенням беоглядної боротьби проти наїзників України. Треба грабіжника приневолити, щоби віддав заграблене добро. Добровільно він його не зверне.

21. Дрімота коло плота.

Товариства повторяють постійно найпростіші недбальства: секретар не пише протоколів, сакрбник не записує видатків і не переховує квітів, голова не скликує засідання старшини, члени старшини не приходять на засідання, або спізнюються півтори години, члени не приходять не дивлячися на запросини, на збори і нема правної повноти, щоби збори відбулися, члени старшини не виготовлюють звітів зі своєї роботи, старшина не подає звіту ані в часописах, ані осібними друками, ніхто із старшини не має перегляду на видатки і на роботу товариства, ніхто не відповідає на листи, ніхто не стягає гроша, які ріжні люди винні товариству. Нема рухливих і підприємчивих людей серед членів. Дрімота.

22. Небосклін.

Коли йде про це, щоби говорити з правлінням Америки, або Канади, думає неодно товариство, що воно може поспішити чимскорше наперед і наговоритися там до схочу. Підчас виборів вибаються наперед до ріжних партій не лише відпоручники товариств, але також поодинокі члени, щоби ставити умовини і заповідати свою поміч, або кириню.

Подібно діється, коли йде про виступ проти ворогів в Европі: товариства не можуть рішитися на спільний виступ. Вириваються поодиноко, як поодинокі сотні до бою. Замісць, щоби рушила ціла боєва лінія. Це ослаблює удар, який би повинен вийти якнайсильніше.

Коли приїде якийсь Українець з Европи, артист, або відчитник, або орґанізатор політичної, чи грошевої помочі, дістається нагло у вир вихрів, які бють на нього з ріжних боків. Кожде товариство хоче, щоби лише з ним держати, в його імени виступати, а до інших не заходити. Коли приїжджий зайде до одних, бо від когось мусить зачати, інші зараз це провідають і говорять до нього: „А, то ви вже з тамтими, ми нічого не можемо вам порадити". Не знати, хто господар, хто удержує порядок і хто має право говорити в імени американських, чи канадійських Українців. Кожде товариство штовхне гостя під бік і багато часу мине, заки на чолах розійдуться хмари, небосклін виясниться і українські товариства рішаться помогти приїзжому, не дивлячися на те, що він „зайшов до інших". З таких пригод ясно для кождого, що придавсяб орґанізаційний і репрезентаційний верх, який закінчував би будову всіх товариств одною копулою. Українські товариства в Америці і Канаді відчуваювь до нині замало, що належать безсумнівно до вищої орґанізації, якою є український нарід. Тому повинні би відповідно до цієї обставини поводитися. Потрібна українська осередня в Америці, а також українська осередня в Канаді. На таку централю малоб кожде товариство вплив, бо голова, скарбник і секретар кождого товариства взяв би участь у виборах старшини централі. Старшина складалася би з яких десять людей. Тепер приходить замітка, болюча для кождого Українця, що хоче мати все „задармо": Кожде товариство мусіло би заплатити до головної централі вкладку, щоби централя була в стані удержати хоч одну кімнату на бюро й одного чоловіка, який провадив би листування і робив обїздки, та виконував зарядження верховної старшини. Америка зробила в цім напрямі дуже багато, Канада ставить щойно перші кроки. Коли приходило би говорити з партіями, з правлінням, занятися відпоручником з Европи, зарядити датки на поважну ціль, виконати який прилюдний крок проти ворогів, в таких випадках орґанізаційний верх розважив би і порішив би справу та повідомив би товариства, як належить поступати.

Така орґанізація вимагає свідомости і карности. Одначе в цім напрямі йдемо і тому говоримо про ціль, до котрої хочемо прямувати, щоби наші сили не розворушились, не нищили одна одну, але лучилися, щоби були упорядковані і щоб осягли якнайбільші успіхи.

Орґанізація є для кождого народу ключем до праці, до перемоги, до значіння серед інших народів.

Любляна, Югославія,
8. /VIII. 1934.

(Кінець).

Макс Гаек.

ЧОЛОВІК, ЩО ХОТІВ УЩАСЛИВИТИ ЛЮДСТВО.

Був раз Китаєць, що звався Фукурукою. Череп його з дня на день ставав вищий, бо Фукурукою все сушив собі голову, якби то вщасливити людей.

Та поправді воно за все життя не вдалося йому. Фукурукою не вщасливив навіть одного-одинокого чоловіка.

Фукурукою був багатий, мав багато служби. Всенький день сидів він на рогіжці, їв ріжні смачні страви, пив найліпше рижове вино та справжній китайський чай — і роздумував усе при цьому.

Служб і своїй платив погано, вона не доїдала. Колиж хто зі служби посмів занедужати, то вже знайшовся на вулиці. Бо Фукурукою не мав зрозуміння для хорих — він їх не терпів, попросту не міг стерпіти стільки нещастя. Передовсім тому, що вони перепиняли йому в гарнім роздумуванні. Крім того він був педант і, як усі педанти, легко хвилювався. Та щоби він не хвилювався, то звичайно був сам і роздумував. Він усе думав тесаме: якби то ущасливити людей. І з того дістав такий великий череп.

Фукурукою постарівся дуже. Дістав довжезну сиву бороду.

Як Фукурукою помер, полишив своїй прислузі величезне майно, тій прислузі, яку всеньке життя так мучив. Як він роздумував над тим, якби то вщасливити прислугу, то прийшло йому на думку, що може їй оставити своє майно.

Та Фукурукою мав і розпустного сестрінка, який чигав на його гроші, щоби тратити їх на вино й жінок. Йому Фукурукою оставив гарну сумку. Старенькій, вбогій сестрі своїй лишив кілька талярів. Так то вона забезпечилася перед нуждою.

Так то Фукурукою вдалося після смерти те, що за життя ніколи не вдалося: вщасливити людей.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НАЗАД ДО ЗЕМЛІ.

Кріза в Америці дається нам добре в знаки. От понабували наші люди за тяжко запрацьований гріш реальности (праперти) і тепер кажуть: Маємо „праперті", але вони наші й не наші. Нема як їх виплачувати. Бідують фармери, бідують бизнесмени, а й ті, що мають ще заощаджений який гріш, теж журяться, що буде далі. І чути раз-у-раз голоси: От, коби то я позбувся „прапертів", то зараз вертаюся до краю. Знов інші: От коби то була Україна, я зараз їхав би до краю.

Застановляючись над тим, приходжу до такого заключення:

Наш ріний край у неволі. Це правда. Але всежтаки наші люди дають собі раду, і хоч їх переслідують, у Поляків чи Москалів не перевертаються, а навпаки, ставлять ворогам опір, борються з ними. Як можуть це робити наші брати, то й ми не гірші від них. І ми, як повернемось до краю, будемо поступати як і вони. Всюди тепер чути голос, щоби „вертатись назад до землі". Це є важний голос, коли йде про нас, Українців, що вийшли з села, від землі. Тому я думаю, що коли нам „вертатись до землі", то вертатись у першу чергу до рідного краю. От передімною польська ґазета „Ґвязда Полярна", яку засилаю до редакції. В ній пишеться про те, що в львівській окрузі виставлено на ліцитацію 27 маєтків ґрафа Потоцького. Ляцька ґазета додає, що є побоювання, що ті маєтки готові розхопити українські селяни, тож взиває Поляків, щоби до цього не допустили, щоби ті землі дісталися в українські руки.

Якаж повинна бути відповідь на це з нашого боку? Ото хто може, хай вертається до рідного краю і замісць тут зїдати до решти заощаджені центи, краще допомогти викуплювати від польських збанкротованих дідичів нашу землю і на ній осідати і працювати. Ота справа повинна зацікавити цілу нашу іміґрацію, як теж повинна знайти широкий відгомін у нашій пресі.

Іван Ворона,
Гейстингс, Н. Й.

AGAIN THE "UKRAINIAN DAY" IN LAKEWOOD.

In the Issue of the "Svoboda", dated August 21, there was an answer to my article of August the tenth, concerning our Ukrainian Day.

Father Yaroslaw Skrotsky wrote that in my article there was sad reading. I guess it wasn't sad for me, when Father Skrotsky wrote in his item that he did not see any Ukrainian flags in any other pavilion or concerts. Furthermore, he has said that the owner or manager of the Park forbids any Ukrainian baners flown in any place of the park. I have seen the manager of the park and asked him if it is forbidden to have one's national banner any place on the grounds, providing there is an American flag in the correct position. To prove this, he has written a statement on paper, as follows:

To Whom It May Concern:

All flags, regardles of nationality, may be flown in Lakewood Park, provided they are flown with the American flag placed in the correct position to indicate its superiority.

EARL W. SCHOENER,
Manager.

Where is this right? In our country, Ukraine, Polish soldiers put our brothers in jail for our banner. Some go even so far as to die for our flag, and here, on the ground of America, they try to tell us it is forbidden. They give us young Ukrainians ambition and love for our banners, and here they try to scare us with "it's forbidden."

I have been to the 40-years Jubilee of the U. N. A. in Sans Souci Park in Wilkes Barre and there I saw a Ukrainian flag among every other nationality . It sems queer to me that Father Skrotsky took part in the celebration but did not notice our flag among other flags—Lithuanian, German, Russian, Italian, British and, of course, American.

Father Yaroslaw Skrotsky wrote in his item that our congregation o. Hazleton didn't sell one ticket. Is this my fault? I am not supposed to take the whole responsibility.

I know quite well that you can never get by without the use of money. Even Ukrainian Day could not have been celebreted without money or the work done by Father Kopec to make our Ukrainian Day a success.

I am not wrtiing this in an angry tone, but merely because I would like to bring out all the facts.

MARY KOSTIUK,
Hazleton, Pa.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ЕМБРИДЖ, ПА.

На допомогу жертвам повені.

Злучені українські орґанізації міста Ембридж взялися доконати гарного діла. Влаштовують на день 9. вересня **Український День,** а в суботу, дня 8. вересня, матимуть **Теґ-Дей,** себто переводитимуть грошеву збірку в місті.

Ціла та акція має високо благородну ціль та є ведена обєднаними силами і вже з того боку заслугує на загальне попертя.

З ГОЛОДУ ВТРАТИЛИ МОВУ.

Кілька студентів дебрецинського університету виїхали на вакації до північної Мадярщини, де хотіли студіювати життя на селі. Тепер помістили вістки з околиць вздовж горішньої та середущої частини ріки Тиси, себто з околиць, що сусідують із Закарпатською Україною. Про громаду Нірабрань (на північний схід від Дебрецина) студент медицини Янош Ковач написав таке: „Тут жиє 6,000 людей без найменших засобів до життя. Нужда, якої не можу навіть як слід зобразити, спричинила, що люди в справжньому слова значінні впали на найнижчий життєвий рівень. Є між ними й такі, які не можуть уже й говорити, ледви видають зі себе деяке слово, та й то незрозуміле". Той мадярський студент на місці переконався, що люди дивуються, як хто має шість філірів (сотиків). Одинокою поживою тих людей за ввесь час це бараболя та якийсь чорний, квасний хліб; та з чого він, годі ствердити. Ті люди вже довгі роки не їли мяса, цукор дістають лише хорі та ті, що вмирають.

Націоналістичний часопис „Мадяршаґ" пише, що діти в тих околицях на десятому місяці життя жиють виключно бараболею. Тому то там бачите дуже часто здеґенерованих людей. Хати тих людей ледви вистають понад землю. В хатах нестерпний сморід; в одному нездоровому просторі жиє й по 12 душ. Є там усякі заразні недуги, та нарід привик до того всього й про ніщо не дбає, а влада ще менше. Поза Нірабрань, зараз при чехословацькій границі, жиє кількадесять хліборобських пролетарів у печерах, викопаних у землі, нужденно покритих. У громаді з 6,000 населення є всього дві криниці. Люди пють воду з криниці на подвірю, при якій є яма для качок, злучена з криницею. Тому тут тиф звичайне явище. В школі нема криниці, тому діти приносять з дому брудну, теплу воду. В громаді все є кількасот безробітних. Подібні відносини є в усій околиці від Дебрецина до ріки Тиси, що зветься Ніршеґ.

Велика нужда в громаді Нірабрань настала після великих морозів у 1929 році, коли вимерзли виноградники, з яких жили тамошні люди. Люди не могли купити нового винограду, тому на піску засівали овес, одначе даремно.

ТУРКАМ ВІЛЬНО ПИТИ.

Попри інші заборони магометанської релігії скасував Кемаль баша й заборону пити вино та пиво.

Щоби переконати Турків про всі користи поживного пива та шляхотного вина, оснував у себе великий бровар, у якому з турецького ячменю роблять дуже добре пиво.

У великій галі можуть Турки попивати смачне пиво підчас спеки. Можна там теж дістати доволі та за невеликі гроші краєве вино, бо Кемаль баша оснував у своїх добрах винниці, які дають 44,000 літер вина річно.

За приміром диктатора йде багато поступових Турків, бо бачать у броварництві та винницях значне джерело доходів.

Містечку грозить повінь. Довідався про це пан Курільчак і в розпуці питається жінки:

— Йой, не знаєш, ґе моя бритва?!

— Та навіщо тобі так нараз бритви?

— То ти не знаєш, що потопаючий хапається бритви? — дивується чоловік.

— Як рухаю головою, страшно болить мене карк.

— То не рухай!

— Як маю не рухати, коли мене болить карк?

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

THE PEN PAL COLUMN

I sure thought there wouldn't by any Column for this week, for very few of you wrote in for Pen Pals at first. During the past week, however, the letters came in rapidly and I now have a columnfull. Before I start listing the names of those that have written in for Pen Pals I would like to stress a few important things.

(1) Quite a few persons have complained that some Pen Pals who said "I will answer all letters" failed to keep their promise. Now it must be plainly understood that all Pen Pals who have their namesw published in this Column must be Pen Pals in the full meaning of the term. If you write a letter to a Pen Pal and receive no answer, how would you take it? You won't think much of that Pen Pal, wouldn't you? Well, as it is not the purpose of this Column to create an atmosphere of animosity it would be greatly to everybody's advantage if all letters were answered. I trust that I won't receive any more complaints on this score.

(2) Another thing that must stop is the sending of names to this Column without the permission of the owner of the name. This sort of "joke" does more harm than good and I don't want to see it happen again. All Pen Pals that writeto this Column receive a post card from me in which I acknowledge the receipt of the letter. Now if a person receives such a card from me, and he has not written to the Column, he must notify me immediately and I will withhold his name from publication.'

(3) The Column must have Pen Pals' names and addresses... at least ten of them... in order to be published. That means that if nobody writes in for Pen Pals there can't be any column. The more Pen Pals that write in the more Columns there will be. Get the idea?

And now that I have taken that load off my shoulders I'll list the names and addresses of those Pen Pals that have written in during the past month. We'll start with

Miss ANNA EWANICK, 241 "A" St., Box No. 1, Swedenland, Pa., is 4 ft. 11 in tall, has dark hair and dark eyes. Ann has a tan complection and is interested in all sports. She also likes dancing and attends Junior High School. Anna would like to hear from all Ukrainian boys and girls. Age 13.

WILLIAM LUTWINIAK, 172 Pavonia Ave., Jersey City, N. J., is 5 ft. 10 in. tall, weighs 165 lbs., has grey eyes and brown hair. William ("Bill") is interested in the solving of all types of codes, such as Nihilist, Playfair, straight substitution, simple substitution, transpositions, and cryptograms. William will be glad to explain the solving of codes to anyone who is interested (take my word for it, Pen Pals, you'll find the solving of codes a very interesting hobby—ask Bill, he knows!) William is also interested in sports and detective fiction (not to mention a good mystery story now and then). Age 14½.

JOHN FURKA, 239 Monmouth St., Jersey City, N. J., is 5 ft. 6 in. tall, weighs 130 lbs, has dark brown hair and brown eyes. John is a member of the Jr. Chornomorska Sitch Baseball Club. He likes all sports, swimming, etc. John would like to hear from boys his age who take interest in sports. Age 17.

Miss ANASTASIA FIEGEL STADNER, 1210 Foster St., Scranton, Pa., is 5 ft. 2 in. tall, has brown hair and hazel eyes Anastasia has several special interests, outstanding among which is her love for all phases of journalism. Her greatest ambition is to some day be recognized as an outstanding novelist. (We wish you lots of good luck, Anastasia!) She is very fond of reading (fiction and biography preferred), playing tennis, and, last but not least, collecting the comic strips and everything else in connection with that very lovable character whose human traits appeal to all hearts—none other than Percy Crosby's boy, "Skippy" (can't blame you for liking "Skippy" —we all do). Anastasia is very anxious to hear from boys and girls alike. Age 17.

Miss MADELYN SARABUN, 124 3rd St., Bridgeport, Pa., is 5 ft. 6 in. tall, weighs 132 lbs., has large blue eyes, blonde hair and a clear ivory complexion. Madelyn loves anything which furnishes amusement or entertainment, including dancing, parties, etc. She is an active senior in high school and would be very glad to tell of her activities. She also loves to sing and act and is an active member of a local Thespian Society. Madelyn's hobbies include reading. She promises to answer all letters promptly and says: "Please don't disappoint me, Pen Pals!" Age 17.

Miss ANASTAZIA FAYDA, 114 Elk Ave., Korn Krest, Wilkes-Barre, Pa., is 5 ft. 4 in. tall has brown hair and brown eyes Anastazia is fond of reading and enjoys many outdoor sports. She will exchange photographs with her Pen Pals and guarantees to answer all letters. Hopes to hear from both sexes. Age 21.

JONATHAN SARACKMAN, 71 Madison Ave., Campbell, Ohio, would enjoy corresponding with some Ukrainians. He is 5 ft. 4 in. tall, has dark brown hair and brown eyes. Jonathan is a high school graduate and is interested in baseball, basketball and hockey He has coached a girls' basketball team for three years and has played basketball for six years. Jonathan has also played and coached a basketball team that were runnersup for the Ukrainian title in Ohio. In addition he has coached a team that won the Ukrainian title of Mahoning County in 1932. He has played in different teams and is classed as the best Ukrainian forward in the Ukrainian tournament Jonathan would like to hear from boys and girls who are 18 years of age or over. Age 22.

ANDREW DOBRYWODA, 74 Lincoln St., Woonsocket, R I., has written to the Column a second time Andrew wants more Pen Pals, this time from all over the country. His hobby is collecting post card views of towns, cities and other places. He hopes to receive a card from all the towns and cities in the United States and, in exchange, will return cards in which Woonsocket is viewed. Andrew promises to answer all letters promptly and will exchange photographs with his Pen Pals. He is 5 ft. 5 in. tall and weighs 137 lbs. He has dark brown eyes and brown hair and is interested in reading and writing. When he is not working he has plenty of time to write. Hopes to receive many scenic cards.

Miss JULIA SHEREMETA, 4752 Chopin Ave., Detroit, Mich., would like to correspond iwth all boys and girls, regardless of age Julia has many interests; clubs, music, sports and reading. Julia writes very interesting letters (take my word for it) and any person writing to her won't regret it.

ALEC HRYNYSHYN, North Main St., Sunderland, Mass., is 5 ft. 4½ in. tall. has a pair of blue eyes and red hair. Alec is a sophomore at high school and is fond of reading. He is interested in sports and aviation and promises to answer all letters promptly.

Miss HELEN KOWBA, 74 Northampton Road, Amherst, Mass., would like to get acquainted with other girls and boys. Helen has light hair, brown eyes, a slender figure and is rather tall. She is a freshman at high school. Helen will gladly answer all letters, so try not to disappoint her.

And that concludes this week's list of Pen Pals. If any of you who have already had your name published in the Pen Pal Column did not hear from anyone, it is permissable to have your name published a second, and even a third, time.

I hope to have the next Pen Pal Column in print within a few weeks but I can't promise anything. It is all up to YOU!

Send your letters requesting to hear from Pen Pals to

THEODORE LUTWINIAK,
81-83 Grand Street,
Jersey City, N. J.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

UKRAINIAN YOUTHS MEET HERE.

A two-day session of the second Ukrainian Youth Congress in North America opened yesterday at the International Institute of the Y. W. C. A., 341 East Seventeenth Street, attended by 168 delegates from sixty clubs. Dr. Luke Myshuha, editor of the Jersey City vernacular newspaper Svoboda, told the gathering that Ukrainians in this country should be thankfull they live here, because people "by the millions" are dying of starvation in Russia.

(The New York Times, Sunday, September 2, 1934).

LIST OF AMERICAN-UKRAINIAN GRADUATES FOR THE YEAR OF 1934

HIGH SCHOOL GRADUATES.

[Note: This list includes only those whose names were sent in to the Svoboda or the Ukrainian Weekly. — Editor.]

OHIO

DRAWMERSKI, MICHAEL:— Campbell Memorial High
GILL, MARION:— Campbell Memorial High; honor student
KLUS, MARIE:— Campbell Memorial High; honor student
KORECKI, JULIA:— Campbell Memorial High
LIPKA, JOHN:— Campbell Memorial High
STAHARA, JOHN:— Campbell Memorial High
STAHARA, MICHAEL:— Campbell Memorial High

PENNSYLVANIA

ANDERSON, PETER:— Ambridge Senior High; student council
ANTUSHAK, STEVE:— Ambridge Senior High
BABIAK, HELEN:— Gratz High, Philadelphia
BELUCH, ANNA:— Kensington High, Philadelphia
BINDER, OLGA:— Wm. Penn Girls' High, Philadelphia
BOOLEY, ANNA:— West Newton High
BREZAK, MAYME:— Palmer High, Palmerton; general
BUKATA, WALTER:— Boys' Central High, Philadelphia
BURKA, MARY:— Ambridge Senior High
CHAWLUK, BENJAMIN:— Central High, Philadelphia; academic
CHRUCZ, JOSEPHINE:— Palmer High, Palmerton; commercial National Honor Society
CYBUCK, JOHN:— Ambridge Senior High
DUBAS, ELIAS:— Central High, Philadelphia; academic
FARBOTNIK, MARY:— South High, Pittsburgh
FEDORKO, FRANK:— Ambridge Senior High
GODOMSKI, ANNA:— Ambridge Senior High
HISHTA, TESSIE:— Palmer High, Palmerton; commercial; valedictorian of class
HOMNACK, PETER:— Ambridge Senior High; National Honor Society
HRYNKO, NICHOLAS:— Central High, Philadelphia
JOSEK, MILDRED:— Stowe High, Pittsburgh; commercial
KARACZKO, WILLIAM:— Ambridge Senior High; National Honor Society; dramatic "A"
KARPA, MICHAEL:— Ambridge Senior High
KIRYLUK, LUBEY:— Gratz High, Philadelphia
KOODRICH, MICHAEL:— Ambridge Senior High
KOWALCHUK, JULIA:— West Newton High; general; salutatorian of class
KUBELNICK, ANNA:— Wm. Penn Girls' High, Philadelphia
KUBIA, THEODORE:— Ambridge Senior High
KUSKEVICH, MARY:— West Newton High; general
KWASINSKY, MICHAEL:— Northeast High, Philadelphia
LARNISH, ANTHONY:— Ambridge Senior High
LAZAR, MARY:— Ambridge Senior High; library "A"
LESEIKO, MICHAEL:— Ambridge Senior High; National Honor Society
LUCHAN, ANNA:— Ambridge Senior High
MANASTERSKI, PAULINE:— Ambridge Senior High
MANJAK, JOSEPH:— Ambridge Senior High
MASLANIK, OLGA:— Ambridge Senior High; National Honor Society; Literary "A", Music "A"
MAZIKANICH, MARY:— Palmer High, Palmerton; commercial
MEDIANOWSKI, JOHN:— Ambridge Senior High
MICHELOSEN, JOHN:— Ambridge Senior High; National Honor Society; outstanding athlete; scholarship to U. of Pittsburgh
MIDZIANOWSKI, JOHN:— Ambridge Senior High
MISTERMAN, WALTER:— Gratz High, Philadelphia
MITZ, JOHN:— Northeast High, Philadelphia

(To be continued)

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Український Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться у вівторок, 11-го вересня, о год. 7.30 веч., в салі під ч. 72 Морис вул. Проситься всіх членів прибути точно в означений час, та не тільки на те, щоби заплатити свої вкладки, але треба конче бути присутними на зборах, щоби разом порадитись і порозумітись щодо дальшої праці в користь нашого товариства. На цих зборах почуєте звіт із пікніку. Хто з членів ще не звернув непроданих тикетів чи грошей за продані тикети, хай це полагодить на цих зборах. Довгуючі члени повинні вирівнати свої вкладки, бо інакше будуть суспендовані. В. КУШНІР, рек. секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64, повідомляє своїх членів, місцевих і позамісцевих, що мітінг відбудеться в суботу, дня 8-го вересня, о год. 7.30 вечером, в гали як звичайно, на Май Стр. Проситься членів конечно прибути на цей мітінг, бо маємо багато справ до полагодження. Член, котрий не явиться на цім мітінгу, буде караний. Таксамо проситься довгуючих членів, щоби старались вирівнати свої залеглі довги, бо наколи далі будуть відмовлятися, то з ними поступиться після статута, то аби потім не нарікали. Діти, за котрих не заплачено, а також старші діти котрі отягаються з переходом до старших, будуть суспендовані. Родичі або опікуни повинні цього допильнувати. І. ГАБРИЛОВИЧ, предс.; С. ВИНАРСЬКИЙ, кас.; І. ІЛЬКОВИЧ, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 367, повідомляє, що чвертьрічний мітінг товариства відбудеться у вівторок, 11-го вересня, о 7-мій год. вечером, в парохіяльній гали, 303 Годсон Евню. На порядку нарад будуть важні справи до полагодження, то обовязком кождого члена явитися на цім мітінгу. МИХ. МИКИШИНСЬКИЙ, предс.; МИХ. АНТОНІВ, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Отсим подається до відома членам тов. Дністер, від. 361, що квартальні збори відбудуться в сю суботу, дня 8 вересня, в сали У. Н. Дому, під ч. 217-19 Іст 6-та вул. Ню Йорк, точно в годині 8 вечером, З огляду на це, що на тих зборах є багато важних справ, котрі мусять бути вирішені, тому взивається усіх членів і членкинь прибути в означений час. Неявившийся член підлягає карі після статута. Дальше хто з організаторів має нові члени проситься повідомити аплікантів щоб прибули на ці збори. Членів до У. Н. Союза а рівночасно до тов. Дністер приймається без вступної оплати. — За уряд від. 361: — Ілія Гузар, предсідник; Яків Вайнар, секретар.

РОСФОРД, О. — Бр. св. Михаїла, від. 235, повідомляє всіх своїх членів, що почавши від 9-го вересня с. р. мітінги братські будуть відбуватися в 1-шу неділю по 6-тім замісць в 1-шу неділю по 10-тій, як це було дотепер. — Н. Проць, секретар.

КЛІВЛЕНД, О. — Тов. ім. І. Франка, від. 334, повідомляє всіх членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю,, 9-го вересня, в годині 12-тій в полудне. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости. — Микола Задерецький, предс.; Осип Запоточний, рек. секретар.

ЧЕСТЕР, ПА. — Тов. Запороська Січ, від. 388 повідомляє своїх членів, що звичайний місячний мітінг відбудеться в неділю, 9 вересня, точно в годині 2-гій пополудни в Українськім Домі при 4-тій і Ворд вулиці. Проситься всіх членів прийти на означений час бо є важні справи до вирішення. Напоминається довгуючих членів, щоби вирівнали свої залеглі вкладки. Котрий член не заплатить довгу сего місяця буде суспендований, дальше відділ не може тримати такого члена. — І. Михальцевич, предс.; В. Дольський, кас.; Н. Судчак, секр.

ВЕСТ ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Відділ 62 повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 15 вересня точно в годині 7.30 вечером, в гали 62 Грейс Евеню. Обовязком кождого члена явитись особливо члени котрі не вирівняють своїх вкладок будуть суспендовані, члени, котрі не змінили грамотів, а хочуть змінити нехай принесуть старі грамоти. Рік ювилейний У. Н. Союза не скінчено. Ми дуже мало придбали нових членів. Проситься вписати свої жінки і діти, як кождий член приведе нового кандидата, щоби в ювилейнім році був записаний в книзі памяти. — Теодор Яців, предс.; Семен Староста, кас.; М. Черкас, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Тов. „Зоря" від. 59 повідомляє всіх своїх членів, що звичайний мітінг відбудеться в суботу, дня 8-го вересня в год. 7.30 вечером в Укр. Нар. Домі під ч. 217-219 Іст 6 вул. Проситься всіх членів прийти на час бо є важні справи до полагодження. Буде добір Комітету на Баль. Проситься позамісцевих членів прислати до секретаря свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Проситься членів придбати нових членів до Союза і до Товариства, як також проситься тих членів, котрі ще не вписали своїх дітей, щоби це зробили для своєї власної користи. — Е. Парницький, фін. секретар.

ФЕНІКСВИЛ, ПА. — Подається до відома членам бр. св. апп. Петра і Павла, від 321, що мітінг відбудеться дня 9-го вересня точно в 1-шій годині пополудни в парохіяльній гали, кождий член має явитися на мітінгу. Члени котрі довгують нехай заплатять свої вкладки бо інакше будуть суспендовані. Члени котрі ще не виміняли своїх грамот нехай стараються виміняти. Таксамо не забудьте привести зі собою нових членів записати до Союза і своїх дітей. — За уряд Михайло Куриляк, предс.; Микола Ступницький, кас.; Федор Цюх, секретар.

ЛОРЕЙН, О. Від. 50 повідомляє своїх членів, що товариські збори відбудуться 16 вересня в годині 1-шій пополудні. Кождий член має бути присутний на тих зборах, бо є важні справи до вирішення. Неявившийся член буде караний після ухвали. Збори відбудуться в гали де завжди відбуваються. — М. Шемилик, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Українське тов. Січ, від. 282, повідомляє членів і членниць, що місячні збори відбудуться в неділю, 9-го вересня в Українськім Народнім Домі, 1317 В. Фект ул. Вкладки будуться приймати від 2-гої години. Обовязком кождого члена і члениці є явитися на ті збори і вирівнати свої залеглости а таксамо буде обговорена дуже важна справа. — І. Пігуляк, предс.; М. Малімон, секр.

Що вміє жінка.

— Як можеш знати, що він тебе кохає, коли ти з ним не говорила ще ні словечка?

— Так, одначе я бачу, як він дивиться на мене, коли я на нього не дивлюся!

Завість конкурента.

— Як вам смакує біфстейк?

— Спасибі, мало не трісну з зависти.

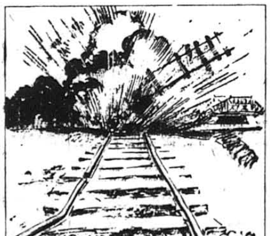
— Як то? Ви також маєте гостинницю?

— Ні, я маю фабрику гумових підошв.

СВІТОВА ВІЙНА ДВАЦЯТЬ РОКІВ ТОМУ. — 20. СЕРПНЯ. — СТОЛИЦЮ БЕЛЬГІЇ ЗАНЯЛИ НІМЦІ. (39).

20. серпня 1914 року німецька армія заняла столицю Бельгії, місто Брюсель. Перші німецькі війська, що ввійшли до міста, були три полки уланів. Бельгійські війська ще за кілька годин перед вступом Німців до міста звільнили його. Тому на вулицях міста не було боїв, що захоронило місто від руїни. Населення міста стрінуло окупаційну армію стримано. Посадник закликав усіх до спокою й ладу. Німці обіцяли платити за все, що візьмуть для своїх потреб.

Та вони не дотримали своєї обіцянки, а замість того наложили на населення міста податки на свої потреби у висоті 40,000,000 долярів. Окремі відділи уланів розсипалися геть навколо Брюселі, щоб нищити всі комунікаційні шляхи до міста. Німці старалися зруйнувати мости й залізниці, так, щоб їх вороги не могли користуватися ними для своїх потреб. Стало відомо, що Німці терплять недостачу харчів, але боєвих припасів мають досить.

Героїчний опір німецької армії спиняв наступ правого крила французької армії в Альзації й Льотарингії. З нечуваною упертістю й хоробрістю Німці боронили свої позиції та обсипали градом куль і гранат своїх противників. Тут почалося перше велике змагання німецької й французької артилерії й не було замітне переваги на нічній стороні. Німці відбили від Французів місто Віль і почали поспішно закріплювати його, будуючи шанці.

На Далекому Сході поспішно завязувався вузол війни. Німці категорично відмовилися віддати Японцям свою кріпость Кіо-Чао, а також відмовилися забрати свою воєнну фльоту з морей Далекого Сходу. В Японії зростав войовничий настрій і обурення проти Німеччини. В ріжних містах Японії почалися патріотичні манифестації населення. В Токіо величезна манифестація підійшла до палати мікада й домагалася негайного проголошення війни Німеччині.